

ДО
Г-Н ИВАЙЛО МОСКОВСКИ
МИНИСТЪР НА ТРАНСПОРТА,
ИНФОРМАЦИОННИТЕ ТЕХНОЛОГИИ И СЪОБЩЕНИЯТА

ДОКЛАД

Министерство на транспорта, информационните технологии и съобщенията	
София 1000, ул. "Дякон Игнатий" №9, тел. 9409/603 568 662 650	
Per № <u>10-03-91</u>	Дата <u>29.07.16г.</u>

от **Иван Марков** – главен секретар на Министерството на транспорта, информационните технологии и съобщенията

Относно: Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 38 от 2004 г. за условията и реда за провеждането на изпитите на кандидати за придобиване на правоспособност за управление на моторно превозно средство и реда за провеждане на проверочните изпити (обн., ДВ, бр. 42 от 2004 г.; изм. и доп., бр. 38 от 2006 г.; изм., бр. 44 от 2006 г.; изм. и доп., бр. 4 и 97 от 2008 г., бр. 18 от 2010 г.; изм., бр. 50 от 2010 г.; изм. и доп., бр. 33 и 80 от 2011 г., бр. 95 от 2012 г. и бр. 31 от 2014 г. и бр. 70 от 2015 г.)

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН МИНИСТЪР,

Представям Ви за подпис проект на Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 38 от 2004 г. за условията и реда за провеждането на изпитите на кандидати за придобиване на правоспособност за управление на моторно превозно средство и реда за провеждане на проверочните изпити (Наредба № 38 от 2004 г.).

С предложените промени се цели при провеждане на изпитите за придобиване на правоспособност за управление на моторно превозно средство да се осигури постигането на тяхната крайна цел, а именно – правоспособност да придобиват само онези кандидати, които притежават необходимите знания и са усвоили умения, достатъчни за безопасно управление на моторно превозно средство.

За постигането на така формулираната цел с Наредба № 38 от 2004 г. се предлагат изменения и допълнения, чрез които в рамките на възможните и осъществими решения да се ограничат в максимална степен и да се предотвратят рисковете от манипулиране на изпитите, което ще доведе до ограничаване и преустановяване на съществуващи в момента порочни практики при провеждането на изпитите.

Към настоящия момент са установени следните начини за манипулиране на резултатите от изпитите: използване на технически средства и електронни устройства (слушалки, камери, монтирани над работните места в изпитния кабинет, мобилни телефони и други електронни устройства), чрез които верните отговори се диктуват на кандидата от лице извън залата за изпит; явяване на друго лице на изпита, вместо това, което е вписано в протокола за изпит, с фалшива лична карта, съдържаща данните на кандидата, включен в протокола, но снимката на лицето, което се явява на изпита вместо него; чрез размяна на таблетите, всеки от които съдържа тест, предназначен за решаване от другия кандидат; чрез подсказване на верните отговори по време на изпита от кандидат, който седи на съседното работно място.

Начините за манипулиране на резултатите от изпитите за придобиване на правоспособност за управление на моторно превозно средство са установени в резултат на извършвания мониторинг от Изпълнителна агенция „Автомобилна администрация“. Мониторингът се осъществява чрез преглед на записите от видеонаблюдението на изпитите.

За констатираните нередности се изготвят доклади от служителите, които са ги установили, въз основа на които изпълнителният директор на Изпълнителна агенция „Автомобилна администрация“ издава заповеди за анулиране на резултатите от изпитите на основание чл. 56, т. 5 и 6 от Наредба № 38 от 2004 г. Нередностите и нарушенията са установени както при изпити, провеждани в учебни кабинети на учебните центрове, така и при изпити в учебни кабинети на Изпълнителна агенция „Автомобилна администрация“.

Информация за манипулиране на резултатите от изпитите е предоставена и от Специализираната прокуратура на Република България.

От началото на тази година до 30 юни 2016 г. са анулирани общо 144 резултата от изпити на основание чл. 56, ал. 1, т. 5 и 6 от Наредба № 38 от 2004 г. В цитираната разпоредба е предвидено, че изпълнителният директор на Изпълнителна агенция „Автомобилна администрация“ анулира резултата от изпита на кандидат, който е решил тест, индивидуализиран и обозначен съгласно изискванията, но предоставен за решаване от друг кандидат и на кандидат, който не е решил самостоятелно изпитния си тест.

Видно от изложеното става дума не за изолирани случаи, а за установени практики.

Недостатъците на съществуващата в момента система за контрол върху изпитите, позволяващи прилагането на изброените практики, са следните:

1. Мониторингът на изпитите се извършва само чрез преглед на записите от видеонаблюдението, които много често са с толкова лошо качество, поради нефокусиран образ или замърсен обектив или поради обстоятелството, че камерите са насочени така, че снимат извън обхвата на работните места в изпитния кабинет, че е невъзможно да бъде извършен ефективен преглед и осъществен контрол.

2. Често липсват видеозаписи от конкретни изпити, поради спиране на електрозахранването по време на изпита.

3. Липсва контрол върху системите за видеонаблюдение и физически контрол върху DVR устройствата, камерите и мрежовата връзка в изпитните кабинети на учебните центрове, поради отдалечеността им от областните отдели на агенцията. Не може да бъде осъществяван контрол върху качеството на видеозаписите и липсва контрол върху монтирането на допълнителни технически средства в самия кабинет (като скрити камери с висока резолюция).

4. Липсва забрана кандидатите да държат у себе си електронни устройства и технически средства, освен предоставените им устройства за решаване на изпитните тестове.

5. Съществува възможност изпитваните лица да си подсказват верните отговори при решаването на изпитния тест.

Предвид изложеното, за да се ограничат максимално или преустановят възможностите за манипулиране на изпитите, е необходимо да се контролира непрекъснато процесът по провеждането им. За целта се предлага въвеждането на съответни нормативни изисквания и забрани в Наредба № 38 от 2004 г. от една страна и от друга – техническото им обезпечаване чрез изграждането на система от технически средства и средства за видеонаблюдение с високо качество, както и оборудване на постоянно действащ Център за мониторинг на изпитите в Изпълнителна агенция „Автомобилна администрация“.

По-конкретно предвидените изменения и допълнения в тази връзка са следните:

1. Предвижда се занапред теоретичните изпити да се провеждат само в кабинети на Изпълнителна агенция „Автомобилна администрация“. Към настоящия момент теоретичните изпити в големите областни градове се провеждат предимно в кабинети на учебните центрове, получили разрешения за обучение на кандидати за придобиване на правоспособност за управление на моторно превозно средство. За периода от 1 юли 2015 г. до 1 юли 2016 г. в гр. София са изпитани 6757 кандидати в кабинети на агенцията и 18170 кандидати в кабинети на учебните центрове. За същия период изпитаните в кабинети на агенцията в гр. Варна са 2657, а в кабинети на учебните центрове – 5041.

2. Въвежда се изискване работните места да бъдат изолирани едно от друго, така че изпитваните да нямат физически или визуален контакт помежду си.

3. Въвежда се забрана изпитваните лица да ползват електронни устройства (освен компютрите за провеждане на изпита) в кабинета за изпит, както и да ги държат у себе си.

4. Изпитваните лица ще бъдат проверявани с техническо устройство за наличието на електронни устройства у тях, преди да заемат местата си в изпитния кабинет.

Техническото обезпечаване, необходимо за прилагането на посочените изисквания и забрани, включва:

1. Оборудване на всяко работно място в изпитния кабинет с работна станция (компютър), камера и микрофон.

2. Допълнително оборудване на изпитния кабинет с панорамни камери.

3. Оборудване на работното място на изпитващия с работна станция за управление на изпитния процес и апаратура за регистриране на сигнали от електронни устройства, различни от компютрите за решаване на изпитните тестове.

4. Изграждане на система, която подава автоматичен сигнал в реално време към Центъра за мониторинг на изпитите, както и към информационната система на Изпълнителна агенция „Автомобилна администрация“, при наличието на електронни устройства, различни от компютрите за решаване на тестовете, като допълнителното устройство, с което е оборудван изпитващият, ще локализира точно устройството.

5. Осигуряване на техническа възможност чрез отдалечен достъп в Центъра за мониторинг на изпитите да се следи състоянието на комуникационната мрежа и състоянието на системата за видеонаблюдение в цялата страна, във всички изпитни кабинети.

6. Осигуряване на възможност в информационната система на Изпълнителна агенция „Автомобилна администрация“ да се пази информация за всички случаи на регистрирани електронни устройства в изпитния кабинет, различни от компютрите за изпит, както и за това у кого от изпитваните е открито такова устройство.

7. Осигуряване на техническа възможност изпитващият да наблюдава в реално време всички изпитвани чрез предназначен за целта видеомонитор и да направи поне една проверка през време на изпита за излъчвани сигнали от електронни устройства.

8. Осигуряване на видео регистратор, който събира и съхранява записите от всички камери и микрофони.

9. Осигуряване на независимо електрозахранване.

10. Изграждане на защитна стена на мрежата.

11. Обособяване на индивидуални работни места за изпитваните, преградени едно от друго.

Изменението, предвиждащо занапред теоретичните изпити да се провеждат само в кабинети на Изпълнителна агенция „Автомобилна администрация“, има за цел да се осигури и установи пълен контрол върху системата за видеонаблюдение и техническите средства, необходими за провеждането на изпитите. Условие, което не е изпълнимо в момента и не би било изпълнимо, ако изпитите продължават да се провеждат в кабинети на учебните центрове. Също така провеждането на изпитите само в кабинети на агенцията ще гарантира еднаквото прилагане на изискванията, изграждането на система от технически средства и средства за видеонаблюдение с едно и също високо качество навсякъде, с едни и същи параметри и технически характеристики. На следващо място при поставянето на изброените изисквания към системата от технически средства, средства за видеонаблюдение и оборудване и обособяване на индивидуални работни места за всеки кандидат, има риск нито един кабинет на учебен център да не отговори на тези изисквания и да не бъде одобрен за провеждане на изпити, или нито един учебен център да не заяви желание за провеждане на изпитите на територията на страната или на територията на някой областен град. В тази връзка провеждането на изпитите само в кабинети на Изпълнителна агенция „Автомобилна администрация“ ще гарантира, че изпитите ще се провеждат при еднакви равни условия във всички кабинети и че ще има достатъчно кабинети с изискваното оборудване и необходимото качество по всяко време и във всеки областен град. Изпитните кабинети, които към настоящия момент са на разположение на Изпълнителна агенция „Автомобилна администрация“, са достатъчни, за да се обезпечи провеждането на изпитите. Предвидените с

проекта на наредба промени няма да доведат до необходимост от допълнително наемане на изпитни кабинети.

Очакваният разход на финансови средства, необходими за изпълнението на предвидените изменения и допълнения с Наредба № 38 от 2004 г., са 1 254 000 лева. От посочената сума за техническо обезпечаване на процеса по изпитите са необходими 300 000 лева, за доставка на специализирано оборудване – 750 000 лева, за изграждане на изпитни терминали (обособено работно място, компютър, камера и микрофон) – 204 000 лева.

В правото на Европейския съюз обществените отношения, свързани с придобиването на правоспособност за управление на моторно превозно средство са уредени с Директива 2006/126/ЕО на Европейския парламент и на Съвета относно свидетелства за управление на превозни средства (ОВ, L 261, 03/19/2013, стр. 29). В Приложение II към директивата са посочени минималните изисквания към изпитите за придобиване на правоспособност за управление на моторно превозно средство. Изискванията на цитираното приложение от директива са въведени в националното ни законодателство с Наредба № 38 от 2004 г. за условията и реда за провеждането на изпитите на кандидати за придобиване на правоспособност за управление на моторно превозно средство и реда за провеждане на проверочните изпити. Разпоредбите от Наредба № 38 напълно съответстват на минималните изисквания на директивата по отношение на изпитите. С проекта на наредба не се въвеждат разпоредби, част от правото на Европейския съюз, нито се изменят такива, вече въведени в националното ни законодателство.

На основание чл. 26, ал. 2 от Закона за нормативните актове проектът на наредба заедно с доклада към него бе публикуван за обществено обсъждане на страницата на Министерството на транспорта, информационните технологии и съобщенията и портала за обществени консултации на Министерския съвет. Постъпилите становища, бележки и предложения са отразени в справка, приложена към настоящия доклад.

Приложение: съгласно текста.

С уважение,

Иван Марков

Главен секретар на Министерството на транспорта,
информационните технологии и съобщенията

На осн. Чл.2.ал.1 от ЗЗЛД